

A 2019-ES KÖLTSÉGVETÉS MEGALAPOZTA A VÁLSÁG MENEDZSELÉSÉT

Összefoglaló a sajtó számára

Magyarország 2019. évi központi költségvetése végrehajtásának ellenőrzéséről (20204)
és a 2019. évi költségvetési folyamatok makrogazdasági elemzéséről

Megbízható a 2019-es zárszámadás – ezt állapította meg az Állami Számvevőszék. A költségvetési intézményrendszer 2019-ben biztosította a közpénzekkel való gazdálkodás szabályszerűségét, a hiányra és az államadósságra vonatkozó törvényi előírások teljesültek. A zárszámadási jelentéshez kapcsolódó makrogazdasági elemzésében az ÁSZ rámutat: 2019-ben folytatódott a több éve tartó költségvetési stabilizáció és a gazdaság dinamizálása. Ezek a folyamatok a COVID-19 járvány hatására 2020-ban megtörttek, de pozitív következményeik 2020-ban is éreztetik hatásukat. A 2019-es költségvetési és makrogazdasági folyamatok biztonságosabb alapot teremtettek a gazdasági visszaesés káros következményeinek enyhítéséhez.

Az Állami Számvevőszék törvényi előírás alapján évente ellenőrzi az előző évi központi költségvetés végrehajtását. A zárszámadási ellenőrzés célja, hogy az ÁSZ támogassa az Országgyűlést a törvényjavaslat elfogadhatóságával kapcsolatos döntéshozatalban és megállapításaival erősítse a közpénzekkel való felelős gazdálkodást. Makrogazdasági elemzésével az ÁSZ törvényi kötelezettségének megfelelően támogatja a jól irányított államot és a Költségvetési Tanács munkáját.

A 2019-ben a központi alrendszer teljesített bevételi főösszege 21 542,2 milliárd Ft, kiadási főösszege 22 670,1 milliárd Ft volt, így a központi alrendszer tényleges pénzforgalmi hiánya 1 127,9 milliárd Ft-ot tett ki.

Az ÁSZ zárszámadási ellenőrzése megállapította, hogy a 2019-es központi költségvetés végrehajtása a jogszabályi előírások szerint történt, a zárszámadási törvényjavaslatot a Pénzügyminisztérium a jogszabályi előírások szerinti szerkezetben készítette el. A 2019. évi zárszámadási törvényjavaslatban szereplő teljesített bevételi és kiadási adatok megbízhatóak és megalapozottak.

Az államháztartás központi alrendszerének pénzforgalmi hiánya 2019-ben a bruttó hazai termék 2,4%-a volt, amely 1,0 százalékponttal volt alacsonyabb az előző évihez képest. A kormányzati szektor uniós módszertan szerinti hiánya a bruttó hazai termék 2,0%-a volt, ezáltal – az előző évekhez hasonlóan – teljesült az Európai Unió által előírt kritérium. A jogszabályok által előírt adósságszabályok teljesültek, mivel a kormányzati szektor államadósságának bruttó hazai termék arányában kifejezett értéke a 2019. év során az előző év december 31-i 68,1%-ról 64,0%-ra mérséklődött. A 2019. évben tovább csökkent a kormányzati szektor uniós módszertan szerinti államadósságának a bruttó hazai termék arányában kifejezett értéke, amely a 2018. év végi 69,1%-ról 65,4%-ra mérséklődött.

Ellenőrzése során az ÁSZ összesen 41 szervezetnél tárt fel – a zárszámadási törvényjavaslatban szereplő adatok megbízhatóságát, illetve a 2019-es központi költségvetés végrehajtásának szabályszerűségét nem befolyásoló – szabálytalanságokat, hiányosságokat, amelyekre az ÁSZ levélben hívta fel az érintett vezetők figyelmét. A figyelemfelhívásokban rögzített szabálytalanságok a számvitel, a könyvvetés, a kötelezettségvállalás, valamint a kifizetést megelőző kontrollok működésének témaköreit érintették. A 41 szervezet többsége már az ellenőrzés során intézkedéseket tett a feltárt hibák kijavítása érdekében.

Az ÁSZ makrogazdasági elemzése rámutat: A magyar GDP növekedés 2019-ben 4,6% volt, ami meghaladta a világot, az EU, illetve az euró-zóna átlagát, valamint 0,5 százalékponttal a költségvetési törvényjavaslatban foglalt makrogazdasági előrejelzést.

A GDP alakulására a legjelentősebb hatást a beruházások és a fogyasztás bővülése gyakorolta. Az alkalmazásban állók havi bruttó és nettó átlagkeresete 2018-ról 2019-re nemzetgazdasági szinten

Az Állami Számvevőszék az Országgyűlés legfőbb pénzügyi-gazdasági ellenőrző szerve, 150 éve a közpénzek őre és 30 éve a demokrácia pénzügyi garantőr szervezete. Küldetése, hogy szilárd szakmai alapon álló, értéktéremtő ellenőrzéseivel és széleskörű tudásmegosztó tevékenységével előmozdítsa a közpénzügyek átláthatóságát, és hozzájáruljon a „jól irányított államhoz”. Az ÁSZ javaslataival és következtetéseivel a közpénzek szabályos, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását, használatát segíti elő.

11,4%-kal nőtt. Ehhez többek között a munkaerő megtartásáért folytatott versenyhelyzet, illetve a minimálbér és a garantált bérminimum 8,0%-os növelése járult hozzá. A foglalkoztatási ráta 2019 decemberében 60,8%-os volt, ami 0,7%-kal haladta meg a 2018. év végi adatot. A ráta emelkedését támogatta, hogy nőtt a munkaerő iránti kereslet és az állam több munkaerőpiacot ösztönző intézkedést tett a korábbi években.

2019-ben a fogyasztói árindex emelkedése 3,4% volt. Az inflációt felerősítette az élelmiszerárak 5,4%-os növekedése, a jövedéki adó emelkedése, és a háztartások élénkülő kereslete is. A belső fogyasztás dinamikus emelkedése ellenére az import a tervezettnél csak 0,1 százalékponttal nőtt nagyobb mértékben, összefüggésben azzal, hogy az export növekedése 1,1 százalékponttal elmaradt a 2018 júniusában becsült mértéktől. Összességében 2019-ben a külkereskedelmi egyenleg romlása 1,1 százalékponttal visszafogta a GDP növekedését.

2019-ben az adórendszer súlypontja továbbra is a fogyasztási-forgalmi típusú, valamint a negatív környezeti hatásokat terhelő és az egészségvédelmi célú adókon volt. A gazdaságfehérítés és az adócsalások elleni küzdelem jegyében 2019-től több termékcsoporthoz áfa-kulcsa csökkent. A GDP bővüléséhez közvetett módon hozzájárultak a gazdaság fehérítését célzó korábbi években bevezetett és 2019-ben is folytatódó intézkedések. Ezek közé tartozik az online számlázási rendszer működtetése és fokozatos szélesítése, az adóhatóság által készített adóbevallások körének kiterjesztése, a vállalkozások egyszerűsített adózási lehetőségeinek további bővítése. 2019-ben tovább fehéredett a magyar gazdaság.

A kedvező makrogazdasági folyamatok következtében egyes bevételek a tervezettnél jobban teljesültek, ami arra is lehetőséget teremtett, hogy a Kormány nagyobb összegű többletkiadásokról döntsön. A 2019 nyarán életbe léptetett Családvédelmi Akcióterv bevezetésével a kormány célja az volt, hogy támogassa a családalapítást, elősegítse a szándékolt gyermekek megszületését.

A lakosság államadósság-finanszírozásban történő jelentősebb szerepvállalása érdekében 2019-ben bevezetésre került a Magyar Állampapír Plusz, ami a legnagyobb volumenben értékesített állampapír volt 2019-ben, év végére állománya elérte a 3 196,2 Mrd Ft-ot.

Az ÁSZ elemzői leszögezik: 2019-ben folytatódott a költségvetési stabilizációnak és a gazdaság dinamizálásának a több év óta tartó folyamata. Ezek a folyamatok a COVID-19 járvány hatására 2020-ban megtörttek, de pozitív következményeik 2020-ban is éreztetik hatásukat, mivel biztonságosabb alapot teremtettek a gazdasági visszaesés káros következményeinek enyhítéséhez. E fejlemények közül az ÁSZ elemzői az alábbiakat emelik ki:

- Az államadósság GDP-hez viszonyított szintjének folyamatos és jelentős csökkentése hozzájárult a hazánk iránti befektetői bizalom erősödéséhez. Ugyanakkor az államadósság nominális összege az elmúlt években is emelkedett, ami növeli a finanszírozási kockázatokat. Ezért is fontos, hogy az államadósságon belül jelentősen mérséklődött a devizaadósság aránya, a finanszírozásban pedig lényegesen nőtt a hazai és ezen belül a lakossági megtakarítások. Ezzel összhangban Magyarország külső eladósodottsága számottevően javult.
- A dinamikus gazdasági növekedés hatására nemcsak a foglalkoztatás szintje nőtt meg, hanem a munkaerő értékesebb erőforrássá vált. Ennek következtében a munkáltatók többsége 2020 évben a gazdasági visszaesés ellenére is létszámának megtartására törekedett, illetve a járványtól kevésbé érintett munkáltatók a nyár folyamán elhelyezkedési lehetőséget tudtak kínálni a munkahelyüket a veszélyhelyzet idején elveszítők részére.
- A magyar költségvetés éveken keresztül több száz milliárd forinttal megelőlegezte az EU társfinanszírozásával megvalósuló programok uniós bevételeit, ezáltal felgyorsítva a célzott fejlesztéseket. A megelőlegezett összegek beérkezése egy kritikus időszakban mérsékli majd az államadósságot.
- A gazdaság kifizérése érdekében hozott intézkedések hatására javult az adóbeszedés hatékonysága, és ez az idei gazdasági visszaesés idején is stabilizálón hat a költségvetés bevételeire.

A 2019. évi zárszámadási jelentés és a költségvetési folyamatokról készült elemzés megtalálható az ÁSZ honlapján (www.asz.hu).